

Lausunto

14.8.2020

VN/15121/2020
VN/15121/2020-PLM-8

Sisäministeriö

Sisäministeriön lausuntopyyntö SMDno-2019-1460 16.6.2020

Puolustusministeriön lausunto; Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi pelastuslain 109 §:n muuttamisesta

Sisäministeriö on pyytänyt puolustusministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi pelastuslain 109 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pelastuslain 109 § siihen vaikuttavaa muuttunutta lainsäädäntöä vastaavaksi siten, että siinä huomioitaisiin viranomaisverkon ohella myös viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun käyttöön oikeuttava liittymä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021. Puolustusministeriö antaa lausunnon koko puolustushallinnon osalta.

Puolustusministeriö näkee muutosesityksen tarpeellisenä teknisen kehityksen johdosta, mutta esityksen keskeisenä puutteena pidetään sitä, että vaikutusten arvioinnissa ei ole otettu huomioon mahdollisia tietoturvallisuusriskejä. Mahdollisten tietoturvallisuusriskien nähdään liittyvän nimenomaisesti 5G-verkkoihin ja sen laitteisiin. 5G-verkkoja otetaan paraikaa käyttöön ja niissä käytettävä teknologia tulee kehittymään merkittävästi entistä enemmän ohjelmistopohjaisiksi. Samaan aikaan valmistellaan jo 6G-verkkoja. 5G-verkko tulee jatkossa toimimaan myös tulevan viranomaisviestintäpalvelun tietoliikennealustana. Muutettavaksi esitetty laki koskee myös puolustushallinnon ja muiden turvallisuusviranomaisten käytössä olevia rakennuksia ja tiloja, joilla on keskeinen merkitys maanpuolustukselle ja kansalliselle turvallisuudelle. Puolustusministeriö pitää välttämättömänä, että ennen hallituksen esityksen viemistä eduskuntaan siihen lisätään ainakin turvallisuusviranomaisten ja valtioneuvoston tietoturvallisuutta koskeva vaikutusten arviointi.

Puolustusministeriö toteaa, että esitetty pelastuslain 109 §:n muutos koskisi Puolustusvoimissa pääasiassa suojatiloja ja varastoja, joissa on turvallisuusluokiteltuja asiakirjoja, tietoja ja materiaalia, joiden paljastuminen tai tuhoutuminen aiheuttaisi vahinkoa Puolustusvoimille. Suojatilat ovat kokonaisuutena tai osittain tilaturvallisuusvyöhykettä 1-3 (Määräys HQ2 - TILATURVALLISUUS PUOLUSTUSVOIMISSA). Tilaturvallisuusmääräyksen mukaan tilaturvallisuusvyöhykkeillä 1-3 tulee estää kaupallisten operaattoreiden langattomien tietoliikenneverkkojen toiminta. Puolustusministeriön näkemyksen mukaan tämä laajakaistainen viranomaisviestintäpalvelu, sikäli kun se tosiasiallisesti tarkoittaa langattomia sisäverkkoratkaisuita, merkitsee sitä, että sitä ei ole Puolustusvoimissa mahdollista toteuttaa.

Esityksessä ehdotettuja laajakaistaratkaisuja ei tulisi siis lainkaan ulottaa tilaturvallisuusvyöhykkeille 1-2, taikka niiden osalta lain nykytila tulisi säilyttää. Pelastustoimen ja valvontatyön tarvitsemat viestiyhteydet on Puolustusvoimissa toteutettava luotettavalla tavalla ilman langattomia verkkoja.

Tilaturvallisuusvyöhykkeille 3-4 laajakaistaratkaisut taas voivat olla mahdollisia, mutta niiden rakentaminen, ylläpito, valvonta ja hallinta tulee olla Puolustusvoimien tai Puolustusvoimien kumppanin toteuttamaa. Koska Puolustusvoimien noudattamat tieto- ja tilaturvallisuusvaatimukset perustuvat lainsäädäntöön, Puolustusministeriön käsityksen mukaan ongelma ei rajaudu ainoastaan Puolustusvoimiin, vaan koskee myös kaikkia muitakin viranomaisia, joilla on vastaavia suoja- tai turvaluokiteltuja tiloja käytössä.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

Puolustusministeriö pitää joka tapauksessa välttämättömänä, että kun kyseessä on maanpuolustukseen tai kansalliseen turvallisuuteen liittyvä rakennus tai tila, tilan käyttäjällä, haltijalla ja omistajalla on mahdollisuus vaikuttaa käytettävään teknologiaan ja osallistua toteutuksen suunnitteluun. Em. rakennuksissa ja tiloissa tulee pitäytyä 4G-teknologian käytössä, ellei tilan käyttäjä, haltija tai omistaja erikseen muuta halua. Mikäli käytettävät ratkaisut perustuvat 5G-teknologiaan, tulee riskit ja toteutus arvioida laitetyyppikohtaisesti yhdessä tilan käyttäjän, haltijan ja omistajan kanssa.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Sähköisen allekirjoituksen voi varmentaa puolustusministeriön kirjaamosta.

Lainsäädäntöjohtajan sijainen
Hallitusneuvos

Minnamaria Nurminen

Hallitussihteeri

Joona Lapinlampi

Jakelu SM Sisäministeriö

Tiedoksi PLM Kansliapäällikkö, Jukka Juusti
PLM RO Resurssipoliittinen osasto
PLM HO Hallintopoliittinen osasto, Teemu Penttilä
PLM PO Puolustuspoliittinen osasto
Pääesikunta